

УДК: 378.011.3-051:373.2

ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ НЕМОВНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ

О. О. Пантелєєва

ORCID 0000-0002-5758-4866

Т. Є. Малєєва

ORCID 0000-0001-8614-474X

В статті розкриваються теоретичні та методичні аспекти формування іншомовної комунікативної компетенції у студентів немовних спеціальностей; визначено першочергові завдання, що висуваються до підготовки фахівців нового покоління, такі як: комунікативні – формування і розвиток всіх компонентів іншомовної комунікативної компетенції: мовної, мовленнєвої, дискурсивної, соціокультурної, компенсаторної й навчальної; людинотворчі: виховні, освітні і розвивальні; визначено комунікативну компетентність як рівень володіння мовними, мовленнєвими та соціокультурними знаннями, навичками і вміннями, що дозволяють майбутнім фахівцям ефективно спілкуватися і доцільно варіювати свою мовну поведінку в залежності від психологічних факторів спілкування; визначено провідні методологічні підходи, що оптимізують процес формування іншомовної комунікативної компетенції: компетентнісний, соціокультурний підхід; особистісно-орієнтований; доведено, що основними умовами формування іншомовної комунікативної компетенції у студентів немовних спеціальностей є взаємопов'язане навчання з усіма видами мовленнєвої діяльності; система вправ, що базується на поетапній організації мовного спілкування в навчальному процесі; організація рольового спілкування під час навчання іноземних мов.

Ключові слова: іншомовна освіта, іншомовна комунікативна компетенція, компетентність, освітній процес вищого закладу освіти.

Постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. Невід'ємною частиною сучасної мовної освіти сьогодні стає оволодіння учасниками освітнього процесу універсальними способами професійної діяльності; а

основними завданнями стає формування і розвиток у майбутніх фахівців іншомовних комунікативних компетенцій дослідницьких умінь і навичок користуватися сучасними інформаційно-комунікаційними технологіями в своїй професійній діяльності, здатності швидко реагувати на мінливі соціально-економічні умови. У зв'язку з цим, компетентнісний підхід та гуманізація освіти, що здійснюються в Україні протягом останніх років, вимагає, перш за все, розвитку загальнолюдських та загальнокультурних якостей майбутніх спеціалістів та формування у них разом з професійними компетенціями духовних і моральних якостей.

Питання, пов'язані з визначенням цілей і змісту іншомовної освіти, розглянуті в багатьох роботах вітчизняних та зарубіжних дослідників (Н. Гальскова, В. Сафонова, Г. Гринюк, С. Ніколаєва, О. Мисечко, О. Максименко, О. Першукова та інші). Методичні проблеми, пов'язані з формуванням автономії в процесі навчання іноземним мовам, розроблялися і такими вченими (Л. Гриневич, А. Сбруєва; О. Вишневський, О. Шерстюк та інші). Однак, незважаючи на величезну теоретичну і практичну значимість виконаних досліджень, вони не сприяють вирішенню проблеми формування іншомовної комунікативної компетенції студентів немовних спеціальностей. У здійснених останнім часом наукових дослідженнях має місце розробка відповідних іншомовних та комунікативних компетенцій для фахівців філологічних спеціальностей, в той час як для спеціалістів інших професій (немовних спеціальностей) розробка іншомовних компетентностей, необхідних для ефективної професійної практики, потребує уточнення.

Метою статті є обґрунтування компетентнісного підходу до іншомовної освіти студентів немовних спеціальностей.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. На сучасному етапі розвитку суспільства спостерігається посилення соціалізуючих властивостей іноземної мови як навчального предмета, розширюється зміст навчання іноземних мов як умови міжкультурного спілкування. Основними завданнями навчання іноземних мов для студентів немовних спеціальностей є такі, як: комунікативні (формування і розвиток всіх компонентів іншомовної комунікативної компетенції: мовної, мовленнєвої, дискурсивної, соціокультурної, компенсаторної й навчальної) та людинотворчі (виховні, освітні і розвивальні).

Основними умовами формування іншомовної комунікативної компетенції у студентів немовних спеціальностей визначено: взаємопов'язане навчання усім видам мовленнєвої діяльності при врахуванні психологічних особливостей; домінуюча роль вправ (система

вправ, що базується на поетапній організації мовного спілкування в навчальному процесі); організація рольового спілкування під час навчання іноземних мов.

Головними шляхами інтенсифікації процесу формування іншомовної комунікативної компетенції визначено наступні: *компетентнісний підхід* в навчанні іноземної мови (поряд з особистісно орієнтованим є «провідною освітньою парадигмою в методологічному аспекті, що впливає на основні компоненти системи філологічної освіти: мету, принципи, зміст»); *соціокультурний підхід* в навчанні іноземної мови: комунікативно орієнтоване навчання іноземних мов як засіб міжкультурного спілкування, пов'язаний з використанням його як інструменту пізнання світової культури, духовної спадщини та історико-культурної пам'яті країн і народів світу, способу досягнення міжкультурного взаєморозуміння, що дозволяє успішно формувати соціокультурну компетенцію як компонент іншомовної комунікативної компетенції; *особистісно-орієнтований підхід* в навчанні іноземної мови студентів немовних спеціальностей має величезний потенціал розвиваючого навчання, адже його методи, орієнтовані на великі обсяги матеріалу, що засвоюються, істотно впливають на якість навчання іноземним мовам і забезпечують високий рівень іншомовної комунікативної компетенції студентів. Цьому сприяє широке використання техніки і технології організації навчального процесу: аудіо- і відеоматеріалів, комп'ютерних файлів, навчальних програм, тестів, засобів комп'ютерного зв'язку, що дозволяє максимально індивідуалізувати процес навчання іноземних мов, надає можливість студентам вибирати автономний режим пізнавально-комунікативної діяльності в процесі іншомовної освіти, забезпечуючи високу ефективність процесу мовної самоосвіти.

Сучасна іншомовна освіта оперує поняттями «компетенція» і «компетентність». У лінгвістиці маємо описання відповідних компетенцій, проте психологи схильні говорити більше про компетентності. Так, термін «компетенція» може означати знання, навички, вміння, рівень володіння іноземною мовою. Під компетенцією також часто розуміється сукупність професійних умінь, необхідних для виконання певного виду діяльності, а «компетентність» розглядається як якість особистості, що відображає її здатність до виконання тієї чи іншої діяльності.

Якщо особистісні якості студентів розглядати як певні властивості, а набуття досвіду іншомовного спілкування як певну перспективу, то саме від рівня сформованості іншомовної та комунікативної компетенцій буде залежати рівень професіоналізму майбутнього фахівця, його професійна іншомовна комунікативна компетентність. Тож поняття «компетентність»

визначається як здатність людини до практичної діяльності, а «компетенція» як змістовний компонент такої можливості у вигляді знань, умінь та навичок.

Термін «іншомовна комунікативна компетентність» поступово зазнає переосмислення, у зв'язку з тим, як змінюється соціальна дійсність, уточнюються цілі навчання іноземних мов в суспільстві. Тому багато вітчизняних дослідників пов'язують іншомовну комунікативну компетентність зі здатністю особистості до вивчення іноземних мов і до спілкування цією мовою з представниками інших культур.

Найбільш повною і функціональною моделлю, на наш погляд, є модель іншомовної комунікативної компетентності, яку запропонувала В. Сафонова (1996, с. 98), яка складається: з мовної; мовленнєвої; соціокультурної компетентностей, що включає соціолінгвістичну, предметну, загальнокультурну і лінгвокраїнознавчу компетенції. Ми дотримуємося думки вченого-філолога, яка розглядає іншомовну комунікативну компетентність як «рівень володіння мовними, мовленнєвими та соціокультурними знаннями, навичками і вміннями, що дозволяє майбутнім фахівцям комунікативно прийнятно і доцільно варіювати свою мовну поведінку в залежності від психологічних факторів спілкування».

Деякі сучасні дослідники до складу іншомовної комунікативної компетенції включають не тільки мовний, мовленнєвий та соціокультурний компоненти, але також навчальний, компенсаторний і самоосвітній. При цьому, якщо перші три компоненти пов'язані безпосередньо з вивченням і використанням іноземної мови, то в змісті інших компонентів можна простежити знання, вміння і навички, що властиві інформаційній та навчальній компетенціям.

Формування іншомовної комунікативної компетенції є одним із завдань мовної підготовки студентів в процесі вивчення іноземних мов. Серед деяких компонентів мовної компетенції, які були виокремлені В. Сафоновою для студентів немовних спеціальностей, на нашу думку, необхідно сформувати такі компоненти: знання, які розкривають норми вимови та оформлення іноземної мови; інтонаційно-синтаксичні норми побудови текстів; правила лексико-граматичного оформлення іноземної мови; загальні і специфічні способи вираження універсальних категорій рідною та іноземною мовами; мовні навички, що зумовлюють правильне розпізнавання лексично і граматично прийнятних висловлювань іноземною мовою; образно-схематичне уявлення мовної інформації про правила побудови і оформлення фраз іноземною мовою; фонетичне, лексико-граматичне, інтонаційно-синтаксичне оформлення висловлювань

відповідно до літературної норми; мовні здібності, які визначають здатність до лінгвістичного спостереження та узагальнення його результатів у вигляді правил.

Високий рівень іншомовної компетенції майбутніх спеціалістів немовних професій не завжди забезпечує ефективність мовленнєвої взаємодії учасників комунікації. На нашу думку, вона є лише передумовою для розвитку мовної здатності пізнавати фонетико-інтонаційну і лексико-граматичну можливість оформлення мови відповідно до літературних норм. Тому формування та вдосконалення іншомовної комунікативної компетенції необхідно здійснювати в комплексі з мовною та соціокультурною. Іншомовна комунікативна компетенція передбачає вміння враховувати умови спілкування (ситуація, комунікативні цілі, наміри, соціальні та функціональні ролі учасників спілкування) і відповідно до них підбирати необхідну мовну форму і спосіб вираження своїх думок, створюючи свій варіант іншомовного спілкування.

До основних компонентів іншомовної комунікативної компетенції для студентів немовних спеціальностей можна віднести наступні: *знання*: комунікативно доцільне оформлення іноземної мови в різних ситуаціях спілкування; техніка здійснення різних видів читання і аудіювання, побудова усного та писемного мовлення у різних сферах іншомовного спілкування; *уміння*: прогнозувати комунікативну доцільність вибору засобів оформлення мовних творів; здійснювати комунікативну корекцію неадекватної мовної поведінки; користуватися різними стратегіями читання та аудіювання, правилами побудови усної та письмової іноземної мови.

Соціокультурна компетенція студентів немовних спеціальностей включає: *знання*: про співвідношення еквівалентності і безеквівалентності між одиницями мов, що вивчаються; про правила мовної і немовної поведінки в новому соціокультурному контексті; про реалії іншомовної культури, які можуть зустрітися в автентичних текстах і фільмах; *уміння*: здійснювати соціокультурний аналіз автентичного тексту; вибирати прийнятний в соціокультурному і комунікативному плані стиль мовної поведінки; створювати соціокультурні портрети учасників міжкультурної комунікації; описувати факти іншомовної та рідної культур іноземною мовою.

Оскільки студентам немовних спеціальностей необхідно, перш за все, оволодіти усними формами спілкування іноземною мовою, тому, крім мовної, мовленнєвої та соціокультурної компетенцій, у студентів необхідно сформувати *компенсаторну* компетенцію, яка включає *уміння*: здогадуватися про значення незнайомих слів у контексті; користуватися

невербальними засобами спілкування; співвідносити свою позицію з позицією співрозмовника; знаходити рішення нестандартної ситуації.

В умовах іншомовної освіти студентів немовних спеціальностей особливої важливості має створення умов для ефективної самоосвіти студентів, що сприяє розвитку культури розумової праці усіх учасників освітнього процесу. У зв'язку з цим необхідно сформувати у студентів *навчальну* компетенцію, яка включає: *знання*: про раціональні способи здійснення комунікативно-пізнавальної діяльності в умовах відсутності щоденного контролю з боку викладача; про правила роботи з текстами різних функціональних стилів; про переваги застосування інноваційних (комп'ютерних) технологій у навчанні і самонавчанні іноземним мовам; *уміння*: раціонально розподіляти час на виконання різних комунікативних завдань з іноземної мови; працювати з різними видами довідкової літератури; ефективно використовувати аудіо- і відеонавчання; здійснювати самодіагностику успішності оволодіння програмними іншомовними продуктами.

Сучасні реалії іншомовної освіти, пов'язані з оновленням навчальних цілей, особливості мотивації до навчання студентів немовних спеціальностей, дозволяють розширити і збагатити зміст всіх видів спілкування і у подальшому досягти більш високого рівня іншомовної комунікативної компетентності. На нашу думку, для вирішення цього завдання необхідно також розробити шляхи і способи інтенсифікації навчального процесу з урахуванням всіх перерахованих особливостей, пов'язаних з психологічними навичками; сформованою потребою володіти іншомовною комунікативною компетенцією для майбутньої спеціальності; необхідністю сформувати навички самостійної навчальної діяльності для індивідуального стилю навчання; потреби в спеціальних засобах навчання та самоосвіти. Тобто необхідною умовою оптимізації навчання іноземній мові студентів немовних спеціальностей, що дозволяє максимально індивідуалізувати навчальний процес, є, на нашу думку, урахування специфічних особливостей характеру і форми навчання.

Визначальною метою навчання студентів немовних спеціальностей англійської мови як іноземної є оволодіння мовою як засобом міжкультурної взаємодії та спілкування. Ця мета передбачає взаємопов'язаний комунікативний і полікультурний розвиток студентів засобами англійської мови з метою підготовки їх до використання її в якості засобу самовираження, самоосвіти, як «інструменту індивідуально-особистісного занурення в іншу культуру». Реалізація цієї мети спрямована на: формування і розвиток у студентів немовних спеціальностей білінгвістичної комунікативної компетенції, необхідної для спілкування

іноземною мовою з викладачами, студентами, носіями мови іншої країни; використовувати англійську мову як другу, іноземну в соціально побутовій, адміністративній та навчально-педагогічній сферах комунікативної діяльності. Це розвиває у студентів мовну картину світу, формує уявлення про діалог культур, виховує соціальну емпатію, толерантність, готовність до осмислення соціокультурного досвіду інших країн; свідомого використання цінностей толерантної комунікації.

Одним із завдань формування іншомовної комунікативної компетенції при створенні ситуації спілкування є набуття іншомовної мовленнєвої установки, в основу якої нами покладені наступні *чинники*: звичка до спілкування на занятті переважно іноземною мовою; зовнішня мовна ситуація, що створюється у спеціально обладнаній аудиторії; використання на заняттях автентичних матеріалів (текстів, аудіо- і відеозаписів, в яких найбільш яскраво представлені особливості культури країни мови, що вивчається); ігрова діяльність в умовах створення іншомовної мовленнєвої установки.

Виходячи з закономірностей процесу навчання іноземній мові, можна виділити наступні вимоги до заняття з практики мови: комплексний характер вирішуваних завдань (комунікативної, освітньої, розвивальної); реалізація соціокультурного компонента в навчанні іноземної мови; логіка заняття, що включає його цілеспрямованість, цілісність, динаміку і зв'язаність; оптимальна організація спілкування студентів і викладача у різних формах групової взаємодії: фронтальної, групової, тріадної, парної, індивідуальної, самоосвіти і взаємонавчання; кваліфіковане і доречне використання ІКТ; планомірний розвиток і навчання студентів раціональним прийомом самостійної роботи при поступовому збільшенні її обсягу; максимальна мовна активність студентів; використання методу активізації, основними принципами якого є налаштування студента на навчання на основі особистісно орієнтованого спілкування; рольова організація навчального матеріалу і навчального процесу; поетапно-концентрична організація навчального матеріалу і процесу навчання; групова форма як основна форма навчально-виховного процесу; формування іншомовної комунікативної компетенції в комунікативних завданнях різного рівня.

Висновки і перспективи подальших розвідок у даному напрямку. Отже, практична цінність запропонованої системи формування іншомовної комунікативної компетентності студентів немовних спеціальностей полягає в тому, що вона закладає основи ефективного оволодіння іноземною мовою, мобілізує мовно-розумову активність студентів; дозволяє вибрати оптимальний автономний режим комунікативно-пізнавальної діяльності

студентів завдяки застосуванням ІКТ та засобів дистанційного навчання; стимулює інтерес до виконання індивідуальних завдань; значно підвищує мотивацію навчання в цілому.

Література

1. Антонюк С. М. Комунікативний метод вивчення мови. Збірник наукових праць. *Вісник Технологічного університету Поділля*, Хмельницький, 2003. С. 107–109.
2. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики. Київ, 2004. 344 с.
3. Козак С. В. Формування іншомовної комунікативної компетенції майбутніх фахівців морського флоту : автореф. дис. ... канд. пед. наук. Одеса, 2001. С. 10
4. Лівенцова В. А. Формування культури спілкування у майбутніх менеджерів не виробничої сфери : дис. ... канд. пед. наук. Вінниця, 2002. 212 с.
5. Мегалова И. А. Новейшие информационные и коммуникационные технологии формирования иноязычной компетенции в российских и зарубежных вузах (сравнительный анализ) : автореф. дисс. ... канд. пед. наук. Саратов, 2000. С. 13
6. Мильруд Р. П. Компетентность и иноязычное образование. Сборник научных статей. Таганрог : ТГРУ, 2004. С. 70–80.
7. Петрова А. П. Педагогические основы формирования иноязычной профессионально-коммуникативной компетенции в неязыковом вузе : автореф. дисс. ... канд. пед. наук. Якутск, 1999. С. 7.
8. Сафонова В. В. Изучение языков международного общения в контексте диалога культур и цивилизаций. Воронеж : Истоки, 1996. 238 с.
9. Словник іншомовних слів Головна редакція української радянської енциклопедії. Київ, 1977. С. 347–665.
10. Тоцька Н. Л. Формування професійно зумовленого мовлення студентів технічного ВНЗ : автореф. дис. ... канд. пед. наук. Київ, 2001. С. 6–7.
11. Федоренко Ю. П. Формування у старшокласників комунікативної компетенції в процесі вивчення іноземної мови : автореф. дис. ... канд. пед. наук. Луцьк, 2005. 212 с.

References

1. Antoniuk, S. M. (2003). *Komunikatyvnyi metod vyvchennia movy*. [Communicative method of language learning]. *Zbirnyk naukovykh prats. Collection of scientific works. Visnyk Tekhnolohichnoho universytetu Podillia, Khmelnytskyi*, 107–109 (ukr).
2. Batevych, F. S. (2004). *Osnovy komunikatyvnoi linhvistyky [Basics of communicative linguistics]*. Kyiv (ukr).
3. Kozak, S. V. (2001). *Formuvannia inshomovnoi komunikatyvnoi kompetentsii maibutnikh fakhivtsiv morskoho flotu [Formation of the foreign language communicative competence of future specialists of the Navy]*. (Abstract of Thesis of Candidate of Pedagogical Sciences). Odessa (ukr).
4. Liventsova, V. A. (2002). *Formuvannia kultury spilkuvannia u maibutnikh menezheriv nevyrobnychoi sfery [Formation of a culture of communication among*

- future managers of the non-productive sphere*]. (Thesis of Candidate of Pedagogical Sciences). Vinnytsia (ukr).
5. Mehalova, Y. A. (2000). *Noveishye informatsyonnye i kommunikatsyonnye tekhnologii formirovaniya inoyazychnoy kompetentsyi v rossiyskyykh i zarubezhnykh vuzakh (sravnitelnyi analiz)* [The latest information and communication technologies for the formation of foreign language competence in Russian and foreign universities (comparative analysis)]. (Abstract of Thesis of Candidate of Pedagogical Sciences). Saratov (rus).
 6. Mylrud, R. P. (2004). *Kompetentnost i inoyazychnoe obrazovanie* [Competence and foreign language education. Collection of scientific articles]. *Sbornyk nauchnykh statey*. Taganrog: THRU (rus).
 7. Petrova, A. P. (1999). *Pedagogicheskie osnovy formirovaniya inoyazychnoy professionalno-kommunikativnoy kompetentsyi v neyazykovom vuze* [Pedagogical foundations of the formation of foreign professional-communicative competence in a non-linguistic university]. (Abstract of Thesis of Candidate of Pedagogical Sciences). Yakutsk (rus).
 8. Safonova, V. V. (1996) *Izuchenie yazykov mezhdunarodnogo obscheniya v kontekste dialoga kultur i tsivilizatsiy* [Learning the languages of international communication in the context of a dialogue between cultures and civilizations]. Voronezh: Istoki (rus).
 9. *Slovnnyk inshomovnykh sliv Holovna redaktsiia ukrainskoi radianskoi entsyklopedii* [Dictionary of foreign words The main edition of the Ukrainian Soviet encyclopedia]. (1977). Kyiv (ukr).
 10. Totska, N. L. (2001). *Formuvannia profesiino zumovlenoho movlennia studentiv tekhnichnogo VNZ*. [Formation of professionally determined broadcasting of students of technical universities]. (Abstract of Thesis of Candidate of Pedagogical Sciences). Kyiv (ukr).
 11. Fedorenko, Yu. P. (2005). *Formuvannia u starshoklasnykiv komunikatyvnoi kompetentsii v protsesi vyvchennia inozemnoi movy* [Formation of communicative competence in high school students in the process of studying a foreign language]. (Abstract of Thesis of Candidate of Pedagogical Sciences). Lutsk (ukr).

ФОРМИРОВАНИЕ ИНОЯЗЫЧНОЙ КОММУНИКАТИВНОЙ КОМПЕТЕНЦИИ СТУДЕНТОВ НЕЯЗЫКОВЫХ СПЕЦИАЛЬНОСТЕЙ

О. Я. Пантелеева, Т. Е. Малеева

В статье раскрываются теоретические и методические аспекты формирования иноязычной коммуникативной компетенции у студентов неязыковых специальностей; определены первоочередные задачи, которые выдвигаются к подготовке специалистов нового поколения: коммуникативные: формирование и развитие всех компонентов иноязычной коммуникативной компетенции: языковой, речевой, дискурсивной, социокультурной, компенсаторной

и учебной; гуманистические: воспитательные, образовательные и развивающие; дано определение коммуникативной компетентности как уровню владения языковыми, речевыми и социокультурными знаниями, навыками и умениями, позволяющими будущим специалистам эффективно и целесообразно варьировать свое речевое поведение в зависимости от психологических факторов общения; определены ведущие методологические подходы, оптимизирующие процесс формирования иноязычной коммуникативной компетенции: компетентностный, социокультурный, личностно-ориентированный; доказано, что основными условиями формирования иноязычной коммуникативной компетенции у студентов неязыковых специальностей является взаимосвязь обучения со всеми видами речевой деятельности; система упражнений, которая основана на поэтапной организации речевого общения в учебном процессе; применение методики ролевого общения во время обучения иностранных языков.

Ключевые слова: иноязычное образование, иноязычная коммуникативная компетенция, компетентность, образовательный процесс высшего учебного заведения.

FORMATION OF FOREIGN LANGUAGE COMMUNICATIVE COMPETENCE OF STUDENTS OF NON-LANGUAGE SPECIALTIES

O. Ya. Panteleeva, T. Ye. Maleyeva

The article reveals the theoretical and methodological aspects of the formation of foreign language communicative competence among students of non-linguistic specialties; identified priorities that are advanced to the training of specialists of the new generation such as communicative: the formation and development of all components of foreign language communicative competence: language, speech, discursive, sociocultural, compensatory and educational; humanistic: educational, educational and developmental; the definition of communicative competence is given as the level of proficiency in linguistic, verbal and socio-cultural knowledge, skills and abilities that allow future specialists to effectively and expediently vary their verbal behavior depending on the psychological factors of communication; leading methodological approaches have been defined that optimize the process of the formation of foreign language communicative competence: a competence-based, sociocultural approach; personality-oriented; it is proved that the basic conditions for the formation of foreign language communicative competence among students of non-linguistic specialties is the relationship of learning with all types of speech activity; the system of exercises, which is based on the phased organization of verbal communication in the educational process; the use of role-based communication techniques during the learning of foreign languages.

Key words: Foreign language education, foreign language communicative competence, competence, educational process of a higher educational institution.

Пантелєєва Олена Яковлівна – старший викладач кафедри фонетики та граматики Національної академії Національної гвардії України (м. Харків, Україна).
E-mail: panteleevamatlash@gmail.com

Panteleeva Olena Yakovlivna – Senior Lecturer at the Department of Phonetics and Grammar of National Academy of National Guard of Ukraine (Kharkiv, Ukraine).
E-mail: panteleevamatlash@gmail.com

Малєєва Тетяна Євгенівна – старший викладач кафедри іноземних мов № 2 Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого (м. Харків, Україна). E-mail: panteleevamatlash@gmail.com

Maleyeva Tetiana Yevhenivna – Senior Lecturer at the Department of Foreign Languages №2, Yaroslav Mudryi National Law University (Kharkiv, Ukraine).
E-mail: panteleevamatlash@gmail.com